

TASTE OF LIMMUD

*Tora is de ziel in het lichaam van de joodse gemeenschap;
iedereen die kennis wil nemen van Tora
is welkom met ons te leren.*

Sjabbat Nachamoe, 1 augustus 2009 / 11 menachem-av 5769

Sidra Waëtchanan, Devariem [Deuteronomium] 3:23-7:11

(Tanach blz. 357-366)

Haftara: Jesjaja 40:1-26

(Tanach blz. 865-867)

Vertaling: Nico Vissel

Voor het origineel zie www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5768/Va'etchanan

WAËTCHANAN

Deze sidra bevat twee van de bekendste passages uit de Tora: het eerste deel van het Sjema en de herhaling van de Tien Uitspraken (10 Geboden). En er staan ook aanmoedigingen aan het volk de Israel in om zich aan de geboden te houden, die God hen gegeven had.

Waëtchanan - Marcus Freed

Marcus J Freed is artiest, schrijver en Bibliyogi.

De tekst uit de Tora deze week gaat over een relatie. Waëtchanan betekent 'hij smeekte'; Mosjee probeert de verbinding van het Joodse volk met God te versterken. We bezien opnieuw de gebeurtenissen op de berg Sinai en versterken het verbod om zelfs maar te kijken naar andere godheden; dit is monogaam monotheïsme en God verdraagt geen enkele andere bedgenoot.

Hoe gaat deze relatie functioneren? We horen dat Sjema (Dew. 6:4) het antwoord is, verder niets. Luister. Zo eenvoudig is het. "*Wees stil en ken God*" (Psalm 37:7) schreef Koning Davied. "*God is niet iets dat we zien, maar een stem die we horen,*" zegt de Engelse opperrabbin Jonathan Sacks. We hebben twee oren en één mond en dat is de verhouding waarin we ze gebruiken.

We hebben ook twee ogen, maar dat kan een beperking opleveren. God liefhebben "met geheel ons hart" is essentieel en Ramban (Nachmanides) zegt dat het hart wordt genoemd omdat het de kracht van het verlangen vertegenwoordigt, die we zouden moeten overwinnen. Evenzeer als het gaat over "niet begeren", wordt eerst de buurvrouw genoemd, omdat die de dichtstbijstaande verleiding vormt, tenminste voor mannen die volgens

Ramban vanaf hun jeugd slechte fantasieën hebben, nog het allermeest over vrouwen (Ramban over Dewarim 4:17).

Veel relaties lopen op de klippen door ontrouw en de Tora heeft heel wat middelen in voorraad om ons trouw te houden. Het leggen van de tefillin op je arm is een fysieke metafoor en terwijl we dat doen zeggen we "*Ik zal je voorgoed tot mijn vrouw maken, ik zal je hecht aan mij verbinden, door liefde en ontferming.*" (Hosjea 2:21) Dit is een huwelijk tussen ons en de Sjechina, de vrouwelijke tegenwoordigheid van God, en we vernieuwen onze beloftes dagelijks. Dat is pas echte romantiek.

Maar er is een probleem. Als de relatie die in de sidra wordt beschreven, gebaseerd is op luisteren, wat gebeurt er dan als we dit lezen op de 15^e av? Toe b'Av was de dag dat jonge vrouwen in het wit gekleed gingen en in de velden dansten, zodat de huwbare mannen een keuze konden maken. Het was zonder twijfel de meest oppervlakkige actie mogelijk. Het doet denken aan het opmerkelijke gedicht van Alexander Pope in *The Rape of the Lock* (*De Verkrachting van de Sluis*):

[Hierbij het origineel van dit onvertaalbare gedicht]:
*Say, why are Beauties prais'd and honour'd most,
The wise Man's Passion, and the vain Man's Toast?
Why deck'd with all that Land and Sea afford,
Why Angels call'd, and Angel-like ador'd?
...How vain are all these Glories, all our Pains,
Unless good Sense preserve what Beauty gains:*

[Opgesomd:] Een knap uiterlijk is bedrieglijk, schoonheid vergankelijk - het is een bekend verhaal (zie het einde van Esjet Chajil). Juist daarom was het advies van de dansende dochters van Israël zo raak. Aanvankelijk zeiden ze: "Jonge mannen, kijk goed en zie wat je voor jezelf uitkiest," maar op het einde zeiden ze: "Zet je zinnen niet op schoonheid, maar op het gezin" (Misjna Taäniet 4:8). Laat je niet verleiden door een stel prachtige blauwe ogen of door de aantrekkingskracht van een vreemde God. Weet wat echt belangrijk is en denk eraan dat schoonheid vaak slechts schone schijn is is.

Een andere invalshoek - Helen Lyons

Het Sjema wordt uitgesproken tijdens de tweede toespraak van Mosjee nadat hij de Tien Uitspraken heeft herhaald. Men heeft het Sjema altijd beschouwd als het belangrijkste joodse gebed, maar het is in feite een citaat.

Ons wordt verteld dat er maar één God is en we krijgen de opdracht die God lief te hebben. Ik heb me altijd afgevraagd hoe men je kan opdragen om lief te hebben en ik heb het opgezocht. Hoe kunnen we onszelf ertoe brengen God lief te hebben? Het betekent dat we steeds aan hem moeten denken, bijvoorbeeld als we eten. We moeten ons lichaam gezond houden om God te dienen. Als we naar de bloemen, de bomen en het gras kijken, naar muziek luisteren, waarderen we de wereld, die God heeft geschapen.

We hebben onze kinderen deze woorden te leren en we moeten voortdurend aan deze woorden -de eeuwigdurende eenheid van God- denken; in ons huis, op straat als we 's morgens opstaan en als we 's avonds te bed gaan. Er zijn nog aanvullende hulpmiddelen, om onze herinnering te steunen: de tefillin, de mezoëza aan de deurpost van iedere kamer in ons huis (behalve het toilet en de badkamer).

Als we slechts dagelijks het Sjema zeggen en het ook menen, tonen we ons vertrouwen in de enige God.